

04/2014
KASPER OW
Urzędu Morskiego w Szczecinie
02 12 2013
inż. Jacek Cichoński

Szczecin, dnia 29 listopada 2013 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOOS-OSZP.410.218.2013.KM

05
D Y K T O R
Urzędu Morskiego w Szczecinie

Andrzej Borowiec

Pan Andrzej Borowiec
Dyrektor Urzędu Morskiego
w Szczecinie
Plac Batorego 4
70-207 Szczecin

03 12 2013

Działając na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), w odpowiedzi na pismo z dnia 18 listopada 2013 r. (data wpływu do tutejszego organu 18 listopada 2013 r.), znak sprawy: OW-I-074/117/01/13, dotyczące zaopiniowania projektu „Planu Urządzenia Lasu w pasie technicznym wybrzeża morskiego i wokół morskich wód wewnętrznych na lata 2013 – 2022”, uprzejmie informuję, co następuje.

1. Lasy nadbrzeżne Urzędu Morskiego w Szczecinie to wąski pas o szerokości od kilkudziesięciu do wyjątkowo kilkuset metrów, rozciągający się (z przerwami) od Dźwirzyna do Świnoujścia. Administracja Urzędu Morskiego w Szczecinie obejmuje:

- pas techniczny wybrzeża od zachodniej granicy państwa do południka 15°23'24'' długości geograficznej wschodniej (82,4 km);
- morskie wody wewnętrzne: część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdująca się na wschód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin.

Grunty te leżą na terenie:

- Powiatu Kamieńskiego (gminy: Dziwnów, Międzyzdroje, Wolin),
- Powiatu Gryfickiego (gminy: Rewal, Trzebiatów),
- Powiatu Miejskiego – Świnoujście,
- Powiatu Goleniowskiego (gmina Stepnica),
- Powiatu Polickiego (gminy Police, Nowe Warpno).

Gruntu Urzędu Morskiego w Szczecinie graniczą miejscami z gruntami leśnymi w zarządzie nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie. Są to Nadleśnictwa: Międzyzdroje, Goleniów, Rokita, Gryfice, Trzebież.

2. Ze względu na pełnioną funkcję, na gruntach Urzędu Morskiego w Szczecinie wyróżniono tylko lasy ochronne: lasy wodochronne (99,33 ha), lasy glebochronne (693,19 ha) i rezerwat przyrody (0,65 ha). Brak jest lasów gospodarczych.
3. Na terenie gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie istnieją następujące formy ochrony przyrody:

Urząd Morski w Szczecinie	
KANCELARIA OGÓLNA	
Wpl. dnia	02. 12. 2013
Nr	PZ-1 19
Znak:	

Tel: (091) 43-05-200
Fax: (091) 43-05-229
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

- rezerwat przyrody „Białodrzew Kopicki”,
 - obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty:
 - „Wolin i Uznam” PLH320019,
 - „Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski” PLH320017,
 - „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018,
 - „Uroczyska w Lasach Stepnickich” PLH320033,
 - obszary Natura 2000 specjalnej ochrony ptaków:
 - „Zalew Szczeciński” PLB320009,
 - „Zalew Kamieński i Dziwna” PLB320011,
 - „Delta Świny” PLB320002,
 - „Wybrzeże Trzebiatowskie” PLB320010,
 - „Puszcza Goleniowska” PLB320012;
 - użytek ekologiczny „Martwa Dziwna”,
 - stanowiska dokumentacyjne,
 - pomniki przyrody (w bezpośrednim sąsiedztwie pasa technicznego);
 - stanowiska chronionych gatunków roślin oraz zwierząt.
4. Wraz z projektem analizowanego dokumentu przedłożono „Prognozę oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu Urzędu Morskiego w Szczecinie na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.” opracowaną przez TAXUS UL Sp. z o. o. (Warszawa - Szczecin 2013 r.).
5. W przedłożonej dokumentacji, w tym prognozie oddziaływania na środowisko, określono m.in. wpływ ustaleń PUL na powierzchniowe formy ochrony przyrody:
- 1) rezerwat przyrody „Białodrzew Kopicki” – stanowi odcinek wybrzeża Zalewu Szczecińskiego, na który składa się część lądowa – terasa zalewiskowa oraz płytki litoral Kopickiej Mielizny. Celem ochrony jest zachowanie wodnej strefy litoralu aluwialnej terasy z rzadką roślinnością wodną, szuwarową i zaroślową oraz fragmentu lasu łęgowego. Właśnie te fragmenty lasu łęgowego znajdują się w powierzchni administrowanej przez UMS. Zgodnie z PUL Urzędu Morskiego na lata 2013-2022, w skład rezerwatu wchodzi dwa wydzielenia leśne należące do OOW Wolin: 5d, 5f. W niniejszym planie wydzielenia leśne pozostawiono bez zabiegów gospodarczych związanych z realizowaniem gospodarki leśnej, uznając za najważniejszą funkcję ochronną;
 - 2) obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty:
 - „Wolin i Uznam” PLH320019 – obejmuje 206,89 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie. Analizując zaprojektowane zabiegi na siedliskach należy odnotować: brak wskazań na powierzchni 18,45 ha, co oznacza, że 16% siedlisk pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Ponadto przewidziano: pielęgnowanie gleby, odnowienia, wprowadzanie podszytów, pielęgnacje lasu: trzebieże wczesne (25,42 ha), trzebieże późne (35,49 ha), czyszczenia późne (8,65 ha), czyszczenia wczesne (19,38 ha), pielęgnowanie gleby (4,48 ha) oraz użytkowanie rębne: rębnie częściowe (20,64 ha), rębnie zupełne (5,62 ha). Zręby zupełne zostały zaplanowane na siedlisku Bśw i BMśw, w miejscach, gdzie mimo 10-letnich prób w minionym okresie gospodarczym nie udało się uzyskać odnowienia naturalnego sosną. Zabiegi projektowane są w drzewostanach przeszłorębnych, które już nie przyrastają. W planie zaprojektowano 90% masy do wykonania w ramach zrębów, co oznacza, że 10% powierzchni drzewostanu pozostawione zostanie w postaci kęp i pojedynczych drzew cennych (dziuplaków, krzywulców itp.). Skutki realizacji zapisów PUL na stan zachowania lasów na terenie ww. ostoji oceniono jako potencjalnie pozytywne;
 - „Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski” PLH320017 – obejmuje 266,75 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego. Analizując zabiegi zaprojektowane na siedliskach należy odnotować: brak wskazań na powierzchni 39,43 ha, co oznacza, że 20,2% siedlisk pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Ponadto przewidziano: pielęgnowanie gleby, odnowienia luk, pielęgnacje lasu: trzebieże wczesne (47,00 ha), trzebieże późne (92,54 ha), czyszczenia późne (7,06 ha), czyszczenia wczesne (3,58 ha). Analiza zabiegów wykazała, że wśród wskazań gospodarczych są głównie trzebieże, które w pierwszej kolejności mają charakter przekształceniowy (dążenie do poprawy składu gatunkowego względem składu wzorcowego dla danego siedliska), a w dalszej kolejności selekcyjny. Takie działania nie powodują negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze, przy założeniu przyjętym w programie ochrony przyrody, że we wszystkich rodzajach cięć, w których

jest pozyskiwana grubizna należy pozostawiać wartościowe kępy starodrzewu, drzewa dziuplaste, kępy gatunków o miękkim drewnie, natomiast usuwać drzewiaste neofity. Jednocześnie, wobec braku użytkowania rębego, można stwierdzić, że oddziaływanie planowanych zabiegów na przedmioty ochrony w ww. obszarze Natura 2000 będzie pozytywne;

- „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” PLH320018 – obejmuje obszar 131,82 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie. Analizując zabiegi zaprojektowane na siedliskach należy odnotować: brak wskazań na powierzchni 26,12 ha, czyli 34,6% siedlisk pozostawionych bez wskazań gospodarczych. Ponadto przewidziano: trzebieże wczesne (4,18 ha), trzebieże późne (45,29 ha), czyszczenia późne (0,68 ha). Analiza zabiegów, wobec braku użytkowania rębego, a także – w przypadku siedlisk 91E0 i 9160 – w ogóle brak zabiegów, pozwala stwierdzić, że ich oddziaływanie na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 będzie pozytywne.

W analizowanym fragmencie obszaru stwierdzono również miejsce żerowania jednego ze zwierząt będących przedmiotem ochrony analizowanego obszaru Natura – bobra europejskiego. Typowe siedlisko znajduje się na gruncie nieleśnym, w sąsiedztwie pododdziałów: 393m,n. W projektowanym planie istnieją zapisy nakazujące utrzymanie we właściwym stanie drzewostanów przybrzeżnych (strefa min. 30 m). Oddziaływanie projektu dokumentu na potencjalne miejsce występowania bobra oceniono jako neutralne;

- „Uroczyska w Lasach Stepnickich” PLH320033 – obejmuje 1,57 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego. Jest to jeden pododdział – 7a znajdujący się w OOW Wolin. Wymieniony pododdział leży na gruntach, dla których wymagane jest wznowienie i odtworzenie granicy geodezyjnej działki 508 obrębu Bogusławie, gdyż analiza ortofotomapy wskazuje, że część działki leży w wodach Zalewu Szczecińskiego. Pododdziału nie zaliczono do siedlisk przyrodniczych, ale też nie ustalono dla niego wskazań gospodarczych. Skutki realizacji zapisów PUL na stan zachowania lasów na terenie tego obszaru siedliskowego oceniono jako neutralny;

3) obszary Natura 2000 specjalnej ochrony ptaków:

- „Zalew Szczeciński” PLB320009 – obejmuje 31,46 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie. Przedmiotami ochrony w obszarze są ptaki w większości związane z ekosystemami wodno-błotnymi, których nie obejmuje plan urządzenia lasu. Trzy gatunki ptaków mogą być w sposób bezpośredni uzależnione od gospodarki leśnej: bielik, kormoran oraz gągoł. Na analizowanym obszarze (grunty leśne UMS) nie stwierdzono występowania ww. gatunków;
- „Zalew Kamieński i Dziwna” PLB320011 – obejmuje 14,36 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie. Przedmiotami ochrony w obszarze są ptaki w większości związane z ekosystemami wodno-błotnymi, których nie obejmuje plan urządzenia lasu. Jeden gatunek – kormoran – może być w sposób bezpośredni uzależniony od gospodarki leśnej. Na analizowanym obszarze stwierdzono występowanie kolonii lęgowej kormorana na wyspie Gardzka Kępa (oddz. 2a OOW Wolin), 100% gruntów leśnych w tym obszarze pozostawiono bez wskazań gospodarczych;
- „Delta Świny” PLB320002 - obejmuje 53,62 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie. Przedmiotami ochrony w obszarze są ptaki w większości związane z ekosystemami wodno-błotnymi, których nie obejmuje plan urządzenia lasu. Dwa gatunki ptaków mogą być w sposób bezpośredni uzależnione od gospodarki leśnej: bielik i kormoran. Na analizowanym obszarze stwierdzono występowanie kormorana nad Kanałem Piastowskim w oddz. 16a,b. Podobnie bielik, obserwowany był w locie nad Kanałem Piastowskim oraz gdy przesiadywał na drzewach. Wpływ realizacji PUL na potencjalne siedliska kormorana i bielika, w obszarze, ze względu na prowadzone rębnie i przebudowy należy ocenić w ujęciu krótkoterminowym, jako neutralny, a w długoterminowym, jako pozytywny;
- „Wybrzeże Trzebiatowskie” PLB320010 – obejmuje 53,62 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie. Z ptaków będących przedmiotami ochrony, mogącymi być związanymi ze środowiskiem leśnym można wymienić tylko jeden gatunek – kanię rudą. Jednak w wąskim pasie nadmorskim gatunek ten nie został stwierdzony ani w trakcie prac terenowych ani w dostępnych inwentaryzacjach przyrodniczych. Oddziaływanie potencjalne PUL na przedmioty ochrony, wobec typowo ekstensywnej gospodarki leśnej, należy uznać za neutralne;
- „Puszcza Goleniowska” PLB320012 – obejmuje 1,57 ha gruntów leśnych Urzędu Morskiego w Szczecinie, dla których nie zaprojektowano wskazań gospodarczych;

4) użytek ekologiczny „Martwa Dziwna” – na podstawie uchwały Rady Gminy w Dziwnowie nie można ustalić w sposób precyzyjny granic tego użytku i przyporządkować ich do pododdziałów leśnych. Jednocześnie głównym przedmiotem ochrony w omawianym użytku jest starorzecze rzeki Dziwny pozostające poza projektem PUL. Jednocześnie analizując zakazy obowiązujące w użytku ekologicznym, nie stwierdzono w projekcie PUL zadań gospodarczych, które mogłyby znacząco negatywnie wpływać na ten obiekt;

– przeprowadzona analiza jednoznacznie wykazała, że zaprojektowane w PUL zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych, zarówno na gruntach UMS, jak i w ich bezpośrednim otoczeniu. Realizacja zapisów projektu planu nie będzie również wpływać znacząco negatywnie na siedliska, gatunki roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony na Obszarze Natura 2000, nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych będących warunkami trwałości populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla których zaprojektowane zostały obszary Natura 2000. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób chronić będą różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych, głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w projektowanym Planie Urządzenia Lasu.

Ponadto stwierdzono, iż:

– gatunkiem, w największym stopniu powodującym neofityzację w lasach UMS jest czeremcha amerykańska (*Padus serotina*). Występuje w wydzieleniach, których powierzchnia łączna daje 53,5% powierzchni ogólnej lasów urządzanego obiektu. Drugim ważnym neofitem jest sosna czarna (*Pinus nigra*), która tworzy często lite, jednogatunkowe drzewostany. Obecnie sosna czarna występuje na 11,7% powierzchni wydzieleń leśnych, głównie jednak w formie mniejszych kęp. Kolejne ważne neofity to: róża fałdzistolista, występująca w 10,2% wydzieleń, wkrada się do lasów na obrzeżach wydm białych oraz dąb czerwony, występujący w 7,4% wydzieleń;

– borowacenie (pinetyzacja) jest to występowanie gatunków iglastych, głównie sosny i świerka, na siedliskach żyzniejszych niż odpowiadające im w naturze (modrzew traktowany jest jako gatunek właściwy dla siedlisk żyznych). Z zestawienia wykonanego na potrzeby niniejszego PUL wynika, że znaczna część drzewostanów na terenach administrowanych przez Urząd Morski w Szczecinie cechuje się brakiem borowacenia – 61,1%, borowacenie słabe wykazuje 32% lasów, średnie 6,6%, a mocne jedynie 0,3%. Obserwuje się spadek powierzchni wykazujących borowacenie w stosunku do poprzedniej rewizji planu urządzenia lasu, a zaplanowane w bieżącym planie przebudowy drzewostanów, przyczynia się do dalszej redukcji porowacenia;

– biorąc pod uwagę charakter prac polegających na realizacji gospodarki leśnej, zaplanowanych w PUL oraz brak bezpośredniego kontaktu gruntów leśnych, na których prowadzone będą zadania gospodarcze z granicą państwa, nie przewiduje się transgranicznego wpływu na środowisko. Grunty przylegające bezpośrednio do pasa granicznego w Świnoujściu nie mają określonych zadań gospodarczych.

6. W Programie Ochrony Przyrody, ustalono:

1) zasady minimalizacji szkód w środowisku przy prowadzeniu gospodarki leśnej, w tym m.in.:

– dostosowanie okresu pozyskiwania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków, tj. w miarę możliwości prowadzenie cięć w terminach od początku października do końca lutego,

– ograniczenie zniszczeń runa i ściółki leśnej m.in. poprzez wykonywanie zrywki metodami jak najmniej zmechanizowanymi, a jeśli przy użyciu sprzętu mechanicznego – to zimą przy pokrywie śnieżnej,

– zwracanie szczególnej uwagi na kontrolowane obalanie drzew w pobliżu stanowisk występowania gatunków chronionych, rzadkich i cennych, podczas realizacji użytkowania przedrębego,

– stosowanie szlaków zrywkowych, w których będą omijane cenne kępy starodrzewu, stanowiska roślin chronionych;

2) zasady ochrony stanowisk cennych roślin, porostów i grzybów:

– nie zmieniać charakteru miejsca występowania stanowisk cennych roślin,

– pozostawić fragmenty drzewostanów ze stanowiskami cennych roślin,

– zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych,

– stosować rozwiązania kompromisowe, dla roślin o charakterze reliktu, tj. powrót do wcześniejszej formy użytkowania terenu,

- zabezpieczać stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem,
 - zaleca się, aby planowanie i wykonywanie zabiegów ochronnych na rzecz konkretnego stanowiska cennej rośliny, były konsultowane ze specjalistami zanim rozpoczną się właściwe prace;
- 3) zasady ochrony fauny:
- przestrzeganie terminów wykonywania cięć poza okresem lęgowym ptaków,
 - w przypadku stwierdzenia przez pracowników terenowych dużych gniazd na drzewach (potencjalne miejsca występowania gatunków wymagających ochrony strefowej), zaleca się zgłosić zaistniały fakt do RDOŚ, a do czasu otrzymania ekspertyzy należy wstrzymać się z zaplanowanymi w danym wydzieleniu cięciami,
 - ochrona drzew dziuplastych,
 - pozostawianie martwego drewna,
 - uwzględnianie gatunków biocenotycznych,
 - zaleca się preferowanie naturalnych metod ochrony lasu.
7. Po analizie przedłożonej dokumentacji, tj. prognozy oddziaływania na środowisko, programu ochrony przyrody, elaboratu, opisów taksacyjnych i załączników mapowych, stwierdzono, że trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona wg planu urzędzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym na obszary podlegające ochronie w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Mając powyższe na uwadze, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie przedłożył projekt „Planu Urzędzenia Lasu w pasie technicznym wybrzeża morskiego i wokół morskich wód wewnętrznych na lata 2013 – 2022”, **opiniuje pozytywnie.**

Jednocześnie informuję, iż w przedłożonej dokumentacji znalazły się drobne błędy, które należy skorygować:

- ujednolicić i uaktualnić informacje (w prognozie oddziaływania na środowisko i programie ochrony przyrody), odnośnie obowiązującego tekstu jednolitego ustawy o ochronie przyrody,
- w prognozie oddziaływania na środowisko (strona 106) tytuł „Ogólny wpływ realizacji projektu PUL na obszary siedliskowe” – należy zamienić na ptasie,
- zapisy, iż kolonia lęgowa kormorana objęta jest ochroną strefową, należy przereklamować, gdyż kormoran nie jest gatunkiem, dla którego tworzy się strefy ochrony ostoi i miejsc regularnego przebywania,
- w programie ochrony przyrody:
 - ✓ (strona 53) przereklamować zapis „inne formy ochrony przyrody” np. na „a ponadto niniejszy POP uwzględnia”, gdyż wymienione w tym punkcie np. korytarze ekologiczne czy lasy ochronne, nie są formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody,
 - ✓ nazwę potencjalne np. użytki ekologiczne (strona 58), parki krajobrazowe (strona 80), zamienić na proponowane,
 - ✓ (strona 157) zdanie: „W celu właściwej realizacji Programu ochrony przyrody należy: współpracować z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody (...)” poprawić na Regionalnego Konserwatora Przyrody.

REGIONALNY DYREKTOR
 OCHRONY ŚRODOWISKA
 w Szczecinie

 Grzegorz Kubiak
 29. LIS. 2013

